

Η ψευδαίσθηση της ουδετερότητας (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό Σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε από το [αφοα](#) στις 16/11/23.

Περιεχόμενο

Η ψευδαίσθηση της ουδετερότητας

Γράφει η Λούση Αβρααμίδου*

Ένας φυσικός μου είπε κάποτε ότι είχε εκπαιδεύσει την ερευνητική του ομάδα, ώστε να είναι αμιγώς αντικειμενική και ουδέτερη, κατά τη διάρκεια του έργου της. Πεισμένη πως αστειευόταν, χαμογέλασα και ρώτησα «πώς»; Είχε χρησιμοποιήσει κάποιο εμβόλιο που αφαιρεί τις προκαταλήψεις; Παρείχε στα μέλη της ομάδας του κάποιο φάρμακο που να αφαιρεί τις αξίες και τα πιστεύω τους; Ή μήπως τους είχε κλειδώσει στο εργαστήριο για χρόνια ώστε να τους αποστερήσει την όποια κοινωνική διάδραση;

Δεν είχε ενθουσιαστεί. Πίστευε πως η ομάδα του είχε καταφέρει να είναι αντικειμενική μέσα από μια επιστημονικότητα χωρίς αξίες, συναισθήματα και προκαταλήψεις, εντελώς αποκομμένη από τα κοινωνικοπολιτικά γεγονότα.

Πιθανότατα είναι αλήθεια ότι το γραφένιο, ο λευκός φωσφόρος και τα μόρια BaF δεν ενδιαφέρονται για τα κοινωνικοπολιτικά γεγονότα. Ωστόσο, οι επιστημονικές πρακτικές που χρησιμοποιούν οι επιστήμονες δεν μπορούν να διαχωριστούν από τα πολιτικά, κοινωνικά, θρησκευτικά και οικονομικά πλαίσια στα οποία ζούμε.

Οι απαντήσεις σε ερωτήματα όπως ποι@ κάνει επιστήμη, ποι@ χρηματοδοτεί την επιστημονική έρευνα, ποιες βιομηχανίες επωφελούνται από τα επιστημονικά ευρήματα, και ποιες κοινότητες κερδίζουν (ή χάνουν) από την επιστημονική έρευνα, μπορούν να δώσουν μια ιδέα για το γεγονός ότι η επιστήμη, και επομένως η γνώση, και επομένως, τα πανεπιστήμια υπήρξαν πάντα πολιτικοποιημένα και ποτέ ουδέτερα.

Παραδείγματος χάριν, οι γυναίκες ήταν εκτός του συστήματος παραγωγής γνώσης μέχρι πριν 200 περίπου χρόνια, όταν τα πρώτα πανεπιστήμια στην Ευρώπη ήταν ανοιχτά μόνο για εύπορους, λευκούς, χριστιανούς άνδρες. Κατά κάποιο τρόπο μάλιστα, οι γυναίκες εξακολουθούν να βρίσκονται εκτός του συστήματος παραγωγής γνώσης.

Η πυρηνική φυσική, της οποίας οι ανακαλύψεις αποτελούν τη βάση για τεχνολογίες που σώζουν ζωές όπως η ραδιοθεραπεία, οφείλει μέρος του κύρους της στον δυνητικό ρόλο που είχε στην παραγωγή πυρηνικών όπλων πίσω στα 1930. Κατ' ακρίβεια, η πυρηνική φυσική εξακολουθεί να αποκτά κύρος από στρατιωτικές επιχειρήσεις.

Η χειραγώγηση του DNA μέσα από τη γενετική μηχανική και η δυνατότητα για απόκτηση παιδιού

κατά παραγγελία στη μισή τιμή απ' όσο κοστίζει ένα διαμέρισμα 40τμ στο Χρόνικεν, έχει εγείρει πολλά ηθικά ζητήματα από τα 1980.

Τα κέρδη των επιστημόνων από την εντατικοποίηση της αγροτικής παραγωγής ώστε να «βελτιωθούν» κάποιες ράτσες ζώων ενώ την ίδια ώρα προκαλούν απώλεια βιοποικιλότητας, αποτελούν ακόμα ένα παράδειγμα του πώς η επιστήμη συνδράμει σε ακόμα ένα πολιτικό φαινόμενο, την κλιματική κρίση.

Και ο ρατσισμός; Ο ρατσισμός προϋπήρχε της σύγχρονης επιστήμης. Δείτε τις συνέπειες του κορωνοϊού, της κλιματικής αλλαγής και των τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης.

- Οι έγχρωμοι πληθυσμοί βιώνουν δυσανάλογα κρούσματα και απώλειες από τον κορωνοϊό.
- Οι μειονοτικές κοινότητες στον παγκόσμιο νότο δέχονται δυσανάλογο χτύπημα από την κλιματική αλλαγή: κακή ποιότητα αέρα και τοξικά απόβλητα.
- Μετανάστριες, πρόσφυγες και εθνικές μειονότητες βιώνουν διακρίσεις μέσα από αποφάσεις που βγάζουν οι αλγόριθμοι σε όλες τις πτυχές των ζωών τους: από τις «επιλογές» σπουδών μέχρι τις αιτήσεις δανείων και την παρουσίαση τους ως απειλές για την ασφάλεια της κοινωνίας.

Οι επιστήμονες που αποφεύγουν να έχουν επαφή με τα κοινωνικοπολιτικά θέματα σε έναν μη ουδέτερο κόσμο δεν συνεισφέρουν την όποια ουδετερότητα. Αντιθέτως, παίρνουν μια πολιτική θέση, αποφεύγοντας να αναλάβουν την ευθύνη τους απέναντι στην κοινωνία.

* Διευθύντρια του Κέντρου Μάθησης και Διδασκαλίας στο Πανεπιστήμιο του Χρόνικεν

** The original article was published in English [here](#).

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Δεκαετία 2020-2029](#), [2023](#), [αφοα](#), [Κοινότητα Αγώνα \(Ομάδα\)](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:afoa:neutrality>

Last update: **2025/07/15 13:46**

